

ปัญหาทางกฎหมายในการซื้อขายสินค้าบนทางสาธารณะ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่*

LEGAL ISSUES IN PUBLIC TRADING IN THE MUNICIPALITY OF CHIANG MAI

วัชรินทร์ เจริญหล่อ*

Watcharin Rianlor

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University

*Corresponding author E-mail: watcharinvig@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า 2) กฎหมายในการบังคับใช้ของไทยและต่างประเทศ และข้อเสนอแนะ เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพจากการศึกษาเอกสาร ตำราทางกฎหมาย ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากการที่ผู้ซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้ากระทำความผิดกฎหมายประกอบการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งถือเป็นการละเมิดสิทธิของประชาชนในการใช้ทางเท้า แม้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะดำเนินคดีตามกฎหมายก็ยังไม่ทำให้ผู้ประกอบการเกรงกลัว และมีการกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก 2) กฎหมายของไทยมีพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าบนทางเท้า และบทบัญญัติของประเทศญี่ปุ่นมีพระราชบัญญัติสุขาภิบาลอาหาร ออกใบอนุญาตซื้อขายบนทางเท้า ประเภทรายการขาย และขายชั่วคราว ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดการกีดขวางจราจร โทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 20,000 บาท ส่วนกฎหมายจราจร ให้ความสำคัญและเคารพแก่คนเดินเท้าหรือผู้ที่ข้ามถนน “ถ้าฝ่าฝืนกฎหมายจราจร จะต้องถูกจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท” และ 3) ข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 109 วรรคสอง มาตรา 110 วรรคสอง พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ

* Received November 3, 2022; Revised November 13, 2022; Accepted February 23, 2023

บ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 20 วรรคสาม และ มาตรา 21 วรรคสอง “การกระทำความผิดตามวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำความผิดซ้ำ ให้เพิ่มโทษเป็นสองเท่าของอัตราโทษที่ได้รับจากการกระทำความผิดในครั้งก่อน”

คำสำคัญ ปัญหาและอุปสรรค, กฎหมาย, ชื้อขายสินค้า, บนทางเท้า

Abstract

This article of this study was: 1) Study the problems and obstacles in the enforcement of the law on the sale of goods or services on sidewalks. 2) The enforcement laws in Thailand and abroad. And suggestions It is a qualitative research method based on the study of documents, legal texts. The results of the research were as follows: 1) Problems and obstacles arising from those who sell goods or services on the sidewalk illegally trade without permission. This is considered a violation of people's rights to use sidewalks. Even if local officials take legal action, it still doesn't make entrepreneurs afraid. and repeat offences. 2) Thai law includes the Road Traffic Act of 1979 and the Cleanliness and Order of the Country Act of 1992 that contain provisions relating to sidewalk trading. And the provisions of Japan have the Food Sanitation Act. License to trade on the sidewalk hawking type and temporarily sold, Section of the Criminal Code There are provisions concerning traffic obstruction offenses. Imprisonment for up to 2 years and a fine of up to 20,000 yen. Pay attention and respect to pedestrians or people crossing the road. “If you violate the traffic law shall be subject to imprisonment for not more than 3 months or a fine of not more than 50,000 yen.” And 3) suggestions for amendments. 1979, Section 109, paragraph two, Section 110, paragraph two, Cleanliness and Orderliness Act, 1992, Section 20, paragraph three, and Section 21, paragraph two. If it is a repeat offense to increase the penalty to be twice the rate of the penalty received for the previous offence.”

Keywords: Barriers, Law, Trade, On the sidewalk

บทนำ

ชุมชนเมืองของประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรือง ที่มีทั้งความสะดวกสบาย เป็นแหล่งสร้างงานสร้างอาชีพที่มีความพร้อมทางเศรษฐกิจ จึงเป็นศูนย์รวมของประชาชนจากชนบทที่

อพยพเข้ามาประกอบอาชีพ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิม ประชาชนส่วนหนึ่งได้กลายมาเป็นแรงงานสำคัญในภาคการผลิตและการดำเนินธุรกิจ ในพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ ๆ และส่วนหนึ่งได้หันมาประกอบอาชีพการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะ เพราะเป็นการทำการค้าที่ลงทุนน้อยไม่ต้องเสียค่าต้นทุนประกอบการและผู้บริโภคมักจะนิยมซื้อสินค้า อาหารที่มีความหลากหลาย สะดวก และราคาถูก เนื่องมาจากเหตุผลทางเศรษฐกิจและ ค่าครองชีพที่สูงขึ้น จึงยังทำให้มีจำนวนผู้ค้าและผู้บริโภคเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะตามบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจ ศูนย์รวมกิจกรรม บริเวณที่มีผู้คนหนาแน่น บริเวณที่มีผู้คนชุมชนเมืองของประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรือง ที่มีทั้งความสะดวกสบาย เป็นแหล่งสร้างงานสร้างอาชีพที่มีความพร้อมทางเศรษฐกิจ จึงเป็นศูนย์รวมของประชาชนจากชนบทที่อพยพเข้ามาประกอบอาชีพ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิม ประชาชนส่วนหนึ่งได้กลายมาเป็นแรงงานสำคัญในภาคการผลิตและการดำเนินธุรกิจ ในพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ ๆ และส่วนหนึ่งได้หันมาประกอบอาชีพการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะ เพราะเป็นการทำการค้าที่ลงทุนน้อยไม่ต้องเสียค่าต้นทุนประกอบการและผู้บริโภคมักจะนิยมซื้อสินค้า อาหารที่มีความหลากหลาย สะดวก และราคาถูก เนื่องมาจากเหตุผลทางเศรษฐกิจและ ค่าครองชีพที่สูงขึ้น จึงยังทำให้มีจำนวนผู้ค้าและผู้บริโภคเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะตามบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจ ศูนย์รวมกิจกรรม บริเวณที่มีผู้คนหนาแน่น บริเวณที่มีผู้คนสัญจรไปมาอย่างคับคั่ง มักจะมีผู้ซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะเข้าครอบครองพื้นที่บนทางเท้าและถนนสาธารณะ ในบริเวณที่มีประชาชนสัญจรไปมาเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมทางการค้า (มธุรส หาญสมสกุล, 2554)

การที่ผู้ซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะ ได้เข้าครอบครองพื้นที่บนทางเท้าและถนนสาธารณะ ในบริเวณที่มีประชาชนสัญจรไปมานั้นจะส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นอุปสรรคต่อการเดินทาง ทำให้ผู้ใช้รถใช้ถนนเกิดความสับสนต่อระบบการสัญจร ทั้งบนทางเท้าและถนนสาธารณะ เป็นผลเสียต่อระบบการคมนาคมขนส่งของชุมชนเมืองตามมา ยังผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน นอกจากนี้กิจกรรมการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะ ยังก่อให้เกิดปัญหาความสกปรก ปัญหาในด้านสุขภาพอนามัย และปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ทำลายภาพลักษณ์ที่สวยงามของชุมชนเมือง เนื่องจากผู้ซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะ บางกลุ่มไม่ได้คำนึงถึงการรักษาความสะอาดกับสินค้าและสถานที่ประกอบการ และยังอาจเป็นพาหะแพร่เชื้อโรคต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และกิจกรรมการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะ นี้เป็นองค์ประกอบของชุมชนเมืองที่สำคัญซึ่งมีผลกระทบเป็นอย่างมากต่อสภาพแวดล้อมและทัศนียภาพของชุมชนเมือง นอกจากนี้ ยังมีแรงงานต่างด้าวจำนวนไม่น้อยหันมาประกอบอาชีพการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะ (บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ, 2558)

ผู้ทำการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะ มักจะมีปัญหาในการกระทำผิดกฎหมาย เช่น การที่ผู้ประกอบการบางรายสามารถเข้าถึงพื้นที่ประกอบการค้าในพื้นที่ที่ไม่ใช่จุดผ่อนผัน โดยการใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์กับนักการเมืองท้องถิ่นและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ทำให้มีการประกอบกิจกรรมการค้าโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติผิดกฎหมาย และละเมิดสิทธิประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม มีการเข้าครอบครองพื้นที่บนทางเท้า และถนนสาธารณะ เพื่อประกอบกิจกรรมการค้าของตน ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ทำให้ร้านค้าต่าง ๆ ริมทางเท้าที่ประกอบการอย่างถูกกฎหมาย พยายามวางสินค้าของตนบนทางเท้าบ้าง เพื่อเสนอขายสินค้าและกีดกันคู่แข่งที่เป็นผู้ทำการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะด้วยกัน นอกจากนี้ ยังไม่ปฏิบัติตามระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนด ในบางสถานที่เช่นกรุงเทพมหานครได้มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมากำกับดูแลเรื่องนี้โดยตรงคือ สำนักเทศกิจ เพื่อกวาดล้างและจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยทั่วพื้นที่กรุงเทพมหานคร (วรรณวิศา รัตนบุรี, 2559) และจากการที่ผู้ซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะที่ได้ดำเนินการกันอยู่ทั่วไปในปัจจุบันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายหลายด้านด้วยกันคือ

(1) พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มีบทบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ บนทางเท้า หรือทางใด ๆ ที่จัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันควร ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา 109) ห้ามมิให้ผู้ใด ซ้ำขาย แจกจ่าย เรียกร ในทางเดินรถ หรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเป็นการกีดขวางทางจราจร ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา 110) ซึ่งข้อห้ามและบทลงโทษตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถยับยั้งผู้ทำการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะได้ (พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13), 2565)

(2) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีบทบัญญัติห้าม ห้ามมิให้ผู้ใด 1) ประชุมหรือจำหน่ายสินค้าบนถนน หรือในสถานสาธารณะเว้นแต่บริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศผ่อนผันให้กระทำได้ในระหว่างวัน เวลาที่กำหนด ด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร 2) ใช้รถยนต์หรือล้อเลื่อนเป็นที่ประจําอาหารเพื่อขายหรือจำหน่ายให้แก่ประชาชนบนถนนหรือในสถานสาธารณะเว้นแต่บริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศผ่อนผันให้กระทำได้ในระหว่างวัน เวลาที่กำหนด ด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร 3) ขายหรือจำหน่ายสินค้าซึ่งบรรทุกบนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนถนนหรือในสถานสาธารณะ ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท (มาตรา 20) ห้ามมิให้ผู้อยู่ในรถยนต์หรือผู้ขับขี่หรือผู้นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ซ้ำสินค้าที่ขายหรือจำหน่ายในสถานสาธารณะหรือบนถนนยกเว้นถนนส่วนบุคคล ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท (มาตรา 21) ซึ่งข้อห้ามและบทลงโทษตามกฎหมายดังกล่าวไม่

สามารถยับยั้งผู้ที่ทำการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะได้ (พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2), 2560)

ผู้วิจัยเห็นว่าในสถานการณ์ปัจจุบันประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะเพิ่มมากขึ้น เห็นควรให้ความสำคัญในเรื่องของการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะในจังหวัดเชียงใหม่โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อให้สอดคล้องและบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 มาตรา 109, 110 และ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 20, 21 ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า
2. ศึกษามาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า
3. เพื่อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าบนถนนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Analysis) โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ตำบถกฎหมาย บทความ คำพิพากษาของศาล รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รวมถึงเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าบนถนนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 กฎหมายญี่ปุ่นและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

1. ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากการผู้ซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า ได้กระทำความผิดกฎหมายประกอบการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งถือเป็นการละเมิดสิทธิของประชาชนในการใช้ทางเท้า ถึงแม้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะดำเนินคดีตามกฎหมาย ก็ยังไม่ทำให้ผู้ประกอบการเกรงกลัว และมีการกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก

2. มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 มาตรา 109 “ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางเท้า หรือทางใด ๆ ที่จัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันควร ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 บาท และ มาตรา 110 “ห้ามมิให้ผู้ใด ซื้อขาย แจกจ่าย เรี่ยไร ในทางเดินรถ หรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเป็นการกีดขวางทางจราจร ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 บาท” ซึ่งข้อห้ามและบทลงโทษตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถยับยั้งผู้ที่ทำการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือบริการบนทางเท้า หรือถนนสาธารณะได้ เนื่องจากอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นน้อยเกินไป ไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดกลัวได้ หรือเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 20 ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200 บาท” และ มาตรา 21 “ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท” ซึ่งข้อห้ามและบทลงโทษตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถยับยั้งผู้ที่ทำการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า หรือถนนสาธารณะได้เนื่องจากอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นน้อยเกินไป ไม่สามารถทำให้เกรงกลัวได้ หรือเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

แต่สภาพบังคับของกฎหมายประเทศไทยมีอัตราโทษน้อย เมื่อเทียบกับต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ในปัจจุบันประเทศญี่ปุ่น มีร้านค้าแผงลอยที่ไม่ได้มีให้เห็นตลอดเวลาเหมือนร้านค้าในประเทศไทย ที่น่าสนใจในประเทศญี่ปุ่นมีอัตราโทษสูงจึงทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวต่อกฎหมาย ไม่กล้ากระทำความผิด ในญี่ปุ่นจะมีพระราชบัญญัติสุขาภิบาลอาหาร กำหนดให้ออกใบอนุญาตการค้าซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า ส่วนประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น จะมีบัญญัติเกี่ยวกับความผิดการกีดขวางการจราจร “บุคคลใดขัดขวางการจราจรโดยการทำลายหรือกีดขวางทางถนน ทางน้ำ หรือสะพาน จะต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 20,000 เยน” ซึ่งเป็นการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ส่วนกฎหมายจราจรของญี่ปุ่น “ถ้าฝ่าฝืนกฎหมายจราจร จะต้องถูกจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 เยน” และถ้าฝ่าฝืนกฎหมายอื่นอีกด้วยก็จะได้รับโทษด้วยเช่นกัน ส่วนพระราชบัญญัติสวนสาธารณะธรรมชาติเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า ผู้ที่ฝ่าฝืนจะต้องถูกปรับหรือถูกจำคุกตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่นกัน

3. ข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 109 วรรคสอง มาตรา 110 วรรคสอง พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 20 วรรคสาม และ มาตรา 21 วรรคสอง “การ

กระทำความผิดตามวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำความผิดซ้ำ ให้เพิ่มโทษเป็นสองเท่าของอัตราโทษที่ได้รับจากการกระทำความผิดในครั้งก่อน”

อภิปรายผล

1. ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากการผู้ซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า

ปัญหาในการซื้อขายสินค้าบนถนนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จะเริ่มจากการมีตลาด จะสังเกตเห็นว่าปัญหาการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าเป็นการที่ผู้ขายสินค้านำสินค้าไปวางขายบนทางเท้า จึงเกิดปัญหาประชาชนสัญจรไปมาไม่สะดวก ประชาชนต้องใช้ทางเท้าในการสัญจร ในปัจจุบันจะมีการค้าในรูปแบบหาบเร่แผงลอยเกิดขึ้น เป็นการค้าขายสินค้าส่วนใหญ่คืออาหาร การให้ความสำคัญของรัฐบาล มีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนส่งเสริมให้มีตลาดนัดเพื่อสร้างให้แก่ประชาชน การสร้างทางเท้าสร้างขึ้นเพื่อประชาชนใช้ในการเดินสัญจรไปมาบนทางเท้า แต่ในปัจจุบันเกือบทุกเส้นทางจะมีการซื้อขายสินค้าบนทางเท้ากันเป็นจำนวนมาก นั้นหมายถึงพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งเป็นการกระทำของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้าหรือบริการ สังเกตเห็นว่า การซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้ายังเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านจิตวิทยาเป็นสิ่งที่ประกอบในพฤติกรรมดังกล่าว

มูลเหตุจูงใจในการซื้อขายสินค้าริมถนนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เกิดจากการซื้อขายสินค้าริมถนนสาธารณะจะมีปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ ผู้ประกอบอาชีพการค้าขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มคนที่ด้อยโอกาส ที่สามารถประกอบอาชีพ ดูแลตนเองและครอบครัวได้ด้วยการซื้อขายสินค้าทำให้เกิดรายได้ สอดคล้องกับวัฒนธรรมการกินอาหารของคนไทยที่เน้นความสะดวกและเรียบง่าย จึงทำให้อาชีพดังกล่าวอยู่คู่กับสังคมคนไทยมายาวนาน เจ้าของอาคารซึ่งแต่เดิมก็ทำธุรกิจค้าขายภายในอาคาร แต่เนื่องจากการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้ามากขึ้น และมีผู้เข้ามาใช้พื้นที่หน้าร้านทำการซื้อขายสินค้าส่งผลต่อธุรกิจของตนเอง จึงอาศัยความได้เปรียบในการเป็นเจ้าของหน้าร้านขายพื้นที่ออกมาเกินขอบเขตพื้นที่และรุกล้ำพื้นที่ทางเท้า หรือบางรายก็เก็บเงินค่าเช่าพื้นที่ที่ตั้งวางของ ในพื้นที่ทางบนเท้าซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะ ในส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐเอื้อประโยชน์ ปัญหาดังกล่าวข้างต้นจะไม่เกิดขึ้นเลยหากเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการอย่างตรงไปตรงมายึดถือกฎหมายบ้านเมืองเป็นสำคัญ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายให้ประชาชนทราบ แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยเพิกเฉยกับการละเมิดสิทธิบนทางเท้า การซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าขยายตัวกว้างขวางเกินกว่าการแก้ไข ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการซื้อขายสินค้าคือกฎหมายเทศกิจไม่ทันสมัยต่อการเปลี่ยนไปของสภาพภูมิประเทศ และบทลงโทษน้อยต่อการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าที่เปลี่ยนแปลงไปของสภาพภูมิประเทศ ในเรื่องทางเท้า

และการจัดระเบียบบนทางเท้า ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก แต่กฎหมายที่ใช้บังคับก็ยังคงเป็นรูปแบบเดิม ๆ ยังไม่มีการแก้ไขให้เหมาะสมกับการละเมิดสิทธิของประชาชนผู้ใช้งานทางเท้า

ผลกระทบจากการซื้อขายสินค้าริมถนนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ประชาชนผู้ใช้งานทางเท้าถูกแย่งชิงพื้นที่การสัญจรไปมาเป็นการตั้งวางของขายอาหารและสินค้าของผู้ค้าหาบเร่แผงลอย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยทัศนียภาพที่สวยงามถูกบดบังด้วยการค้าริมทางเท้า ผลกระทบต่อปัญหาการจราจรซึ่งปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรก็คือ การใช้รถใช้ถนนของประชาชนวินัยการขับซึ่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ ปัญหาการรुक้าทางเท้าทำให้ประชาชนต้องลงมาใช้พื้นผิวจราจรในการสัญจรซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุที่ยากต่อการป้องกัน จากผลกระทบต่อการจราจรพบว่าการเกิดอุบัติเหตุบนผิวจราจรอันเนื่องมาจากการรुक้าทางเท้า ทำให้ผู้ใช้งานทางเท้าต้องลงไปเดินบนผิวจราจรก่อให้เกิดอุบัติเหตุแก่ประชาชนมาอย่างต่อเนื่อง และการเกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนผู้ใช้งานทางเท้าจนเกิดการต่อต้านทางสังคมขึ้น ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะในเรื่องของการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะ และการจัดเก็บที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ปัญหาเหล่านี้ เป็นผลมาจากการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า ในการที่ไม่ควบคุมดูแลการประกอบกิจการของตนเอง อีกทั้งเมื่อปริมาณการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าขึ้นในแต่ละจุดของพื้นที่แต่ละเขตที่เพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อปริมาณขยะที่มากขึ้น ประกอบกับปริมาณของรถกำจัดขยะและจำนวนเจ้าหน้าที่เก็บขนขยะก็มีปริมาณจำกัดไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานในช่วงเวลาที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงทำให้เกิดขยะตกค้างและทำลายทัศนียภาพที่สวยงามอย่างเห็นได้ชัด ปัญหาสุขภาพอนามัยของชุมชน จากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาขยะมูลฝอย ส่งผลต่อปัญหาสุขภาพอนามัยของชุมชน กล่าวคือ เมื่อมีการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า สภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยไม่น่าดู มีสิ่งปฏิกูลตกค้างอยู่ในบริเวณทางเท้าย่อมส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่บริเวณนั้น ๆ รวมถึงประชาชนผู้ที่สัญจรไปมาบนทางเท้าด้วย ซึ่งปัญหาด้านสุขภาพอนามัยจะเริ่มจากปัญหาความสกปรกเป็นแหล่งแพร่ของเชื้อโรค ปัญหาเสียงบประมาณในการแก้ไขและดูแลเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดจากการรुक้าทางเท้า จะสังเกตเห็นว่าปัจจัยต่าง ๆ และผลกระทบจากการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า ทำให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้อาศัยบริเวณข้างเคียงและผู้สัญจรไปมาโดยเฉพาะประชาชนผู้เดินเท้า

กรณีศึกษาจากคำพิพากษาศาลปกครองในคดีเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติเทศบาล

พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 14 (พ.ศ.2562) หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของ รัฐมีอำนาจออกคำสั่งหรือใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการกระทำที่ไม่ถูกต้องนั้นได้ ทั้งนี้ได้มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.152/2547 เทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้ออกประกาศ เรื่อง ห้ามปรุงอาหาร ขาย หรือ จำหน่ายสินค้าบนถนน ทางเท้า ในบริเวณถนนตามที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความ สะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดย ให้ผู้ประกอบการเข้าไปค้าขายใน บริเวณตลาดที่สร้างขึ้น ส่วนผู้ได้รับอนุญาตให้จำหน่าย สินค้าในที่หรือทางสาธารณะตามกฎหมาย ว่าด้วยการสาธารณสุขให้ย้ายไปค้าขายบริเวณรอบ ๆ ตลาดดังกล่าว และไม่อนุญาตให้จำหน่าย สินค้าในที่สาธารณะบริเวณเดิมอีกต่อไป โดยให้ เหตุผลว่าเพื่อความปลอดภัยในการสัญจรไปมา ของผู้ใช้รถยนต์และเพื่อความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะโดยได้ ประกอบกิจการขายหรือจำหน่ายสินค้าบนถนนสาธารณะมาเป็นเวลาหลายปีแต่พื้นที่ดังกล่าว ไม่ได้เป็นพื้นที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศผ่อนผันให้สามารถปรุงอาหารหรือจำหน่ายสินค้า ได้ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกประกาศห้ามปรุง อาหาร ขาย หรือจำหน่ายสินค้าบนถนนสาธารณะที่ผู้ฟ้องคดีค้าขายอยู่และเห็นว่าประกาศ ดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากตลาดอยู่ห่างไกลชุมชน และผู้ฟ้องคดีคงมีสิทธิค้าขายอยู่ ที่เดิมได้จนกว่าใบอนุญาตจะหมดอายุจึงฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี (ฉัตร สมุน พฤตมิถุนา, 2561)

จากคดีศาลปกครองเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2556 ตุลาการศาลปกครอง เชียงใหม่อ่านคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ 469/2556 กรณีนายสมศักดิ์ เนื่องนิตย์ กับ พวก 95 คน ฟ้องร้องเทศบาลนครเชียงใหม่และนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ในฐานะปล่อย ปล่อยละเลยให้มีการทำผิดกฎหมายและบุกรุกทางเท้าสาธารณะ ด้วยการใช้อำนาจหน้าที่ผ่อน ผันให้ผู้ประกอบการค้าหาบเร่แผงลอย นำรถเข็นขนาดใหญ่มาจำหน่ายสินค้าบริเวณถนนข้าง คลาน ย่านไนท์บาซาร์ เป็นประจำทุกวัน ซึ่งเป็นการใช้ทางเท้าสาธารณะเพื่อแสวงหาประโยชน์ โดยก่อนหน้านี้ได้มีหนังสือถึงนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ช่วยเหลือแล้ว แต่กลับไม่ได้รับการ แก้ไข ศาลพิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ประกอบการหาบเร่แผงลอยมาตั้งร้านขายของในบริเวณถนน ข้างคลานนั้น นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่จึงดำเนินการควบคุมให้เป็นไปตามระเบียบประกาศ เทศบาลนครเชียงใหม่ วันที่ 1 กรกฎาคม 2540 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานจราจร แล้ว ดังนั้นประกาศฉบับนี้จึงชอบด้วยกฎหมาย หลังจากนั้นกระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดระเบียบการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ พ.ศ.2546 เพื่อ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจัดระเบียบการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะในเขตพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ออกประกาศเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2546 ประกาศเขตผ่อนผันแล้ว ดังนั้นฉบับนี้จึงชอบด้วยกฎหมาย แต่ปรากฏว่าผู้ค้าหาบเร่แผง

ลอยไม่ปฏิบัติตามประกาศของเทศบาลนครเชียงใหม่ ส่งผลให้เกิดขบวนการสัญจรทางเท้าจนเกิดการจราจรติดขัดบนถนนช้างคลาน ย่านไนท์บาร์ซาร์ และอาจเกิดอุบัติเหตุกับการใช้รถใช้ถนนได้ ดังนั้นจึงมีการแก้ไขปัญหาโดยมีการทำบันทึกข้อตกลงกับผู้หาบเร่แผงลอยว่าจะปฏิบัติตามประกาศก่อนหน้านี้ ซึ่งผู้หาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่รับทราบและยินยอมจะปฏิบัติตาม และนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่จะต้องดำเนินการควบคุมให้เป็นไปตามประกาศ (สำนักข่าวอิศรา, 2556)

ในส่วนของนักวิชาการ ก็ได้ทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าริมถนนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สรุปผลการวิจัยเอาไว้ซึ่งเป็นแนวทางในการสนับสนุนวิทยานิพนธ์ บางท่านสรุปว่าประเทศพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนแต่ประชาชนมิได้ให้ความสำคัญ จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการบังคับใช้กันอย่างจริงจังเท่าที่ควร มีบทลงโทษเพียงโทษปรับเล็กน้อย ซึ่งทำให้ประชาชนไม่มีความเกรงกลัวที่จะฝ่าฝืนบทบัญญัติของพระราชบัญญัติฉบับนี้ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมักยังเพิกเฉยต่อการใช้อำนาจที่มีซึ่งส่งผลให้เป็นการสนับสนุนให้ประชาชนกระทำความผิดมากขึ้น จึงควรมีการแก้ปัญหาควรปลูกฝังเรื่องการให้ความสำคัญเรื่องของสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชนทราบว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตเพียงใด และเผยแพร่ให้ประชาชนรู้ว่ามีบทบัญญัติกำหนดการกระทำที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และมีมาตรการลงโทษต่าง ๆ รวมทั้งโทษ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรมีการเพิ่มเติมโทษปรับให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีความเกรงกลัวและปฏิบัติตามกฎหมายมากขึ้นในส่วนของภาครัฐ ควรมีการเพิ่มรางวัลนำจับให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วย จะสังเกตเห็นว่านักวิชาการให้ความเห็นว่าปัจจัยที่ทำให้มีการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า เกิดจากกฎหมายมีบทลงโทษน้อยเกินไป และเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวเพิกเฉยไม่ปฏิบัติอย่างจริงจังจึงมีการผ่อนปรนกันมาโดยตลอด

2. การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าบนถนนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า โดยกำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการใด ๆ ได้จะต้องไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำ

ความผิดอาญาของบุคคลอื่น บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การจำกัดเสรีภาพจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบ การประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น การตรากฎหมายเพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพ ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือกีดกัน จะสังเกตเห็นว่า ปัญหาการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องอยู่ภายใต้ของกฎหมายแต่ละฉบับที่เกี่ยวข้องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยังมีบทบัญญัติกำหนดให้ ปวงชนชาวไทยต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ปัญหาการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า กฎหมายที่มีโทษทางอาญาสำหรับความผิดเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าริมถนนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้แก่

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 มาตรา 109 “ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ บนทางเท้า หรือทางใด ๆ ที่จัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยๆ ไม่มีเหตุอันควร ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 บาท และ มาตรา 110 “ห้ามมิให้ผู้ใด ซ้ำขาย แจกจ่าย เรี่ยไร ในทางเดินรถ หรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเป็นการกีดขวางทางจราจร ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500 บาท” ซึ่งข้อห้ามและบทลงโทษตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถยับยั้งผู้ที่ทำการซื้อขายสินค้าในทางเท้าหรือบริการบนทางเท้า หรือถนนสาธารณะได้ เนื่องจากอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นน้อยเกินไป ไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดกลัวได้ หรือเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 20 “ห้ามมิให้ผู้ใด 1) ปรงอาหาร ขายหรือจำหน่ายสินค้าบนถนน หรือในสถานสาธารณะเว้นแต่บริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศผ่อนผันให้กระทำได้ในระหว่างวัน เวลาที่กำหนด ด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร 2) ใช้รถยนต์หรือล้อเลื่อนเป็นที่ปรงอาหารเพื่อขายหรือจำหน่ายให้แก่ประชาชนบนถนนหรือในสถานสาธารณะ เว้นแต่บริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศผ่อนผันให้กระทำได้ในระหว่างวัน เวลาที่กำหนด ด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร 3) ขายหรือจำหน่ายสินค้าซึ่งบรรทุกบนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนถนนหรือในสถานสาธารณะ ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200 บาท” และ มาตรา 21 “ห้ามมิให้ผู้อยู่ในรถยนต์หรือผู้ขับขี่หรือผู้นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ซื้อสินค้าที่ขายหรือจำหน่ายในสถานสาธารณะหรือบนถนน

ยกเว้นถนนส่วนบุคคล ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท” ซึ่งข้อห้ามและบทลงโทษตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถยับยั้งผู้ที่ทำการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าหรือถนนสาธารณะได้เนื่องจากอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นน้อยเกินไป ไม่สามารถทำให้เกรงกลัวได้ หรือเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย จะสังเกตว่าพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 มีบทบัญญัติ เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าคือห้ามมิให้ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ บนทางเท้าหรือทางใด ๆ ซึ่งจัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 เจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรืออาสาจราจร พบว่ามีผู้ซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า โดยไม่ได้รับอนุญาต ก็สามารถดำเนินคดีตามกฎหมายได้ แต่ปัจจุบันมีการฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวเป็นจำนวนมากถึงแม้จะมีบทลงโทษถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาทก็ตามอัตราโทษตามกฎหมายอาญาที่กำหนดสำหรับความผิดมีเพียงเล็กน้อย ทำให้ผู้ทำการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าไม่เกรงกลัว และสมควรใจที่จะกระทำความผิดซ้ำอีก

และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 20 “ห้ามมิให้ผู้ใด 1) ประชุมหรือจำหน่ายสินค้าบนถนน หรือในสถานสาธารณะเว้นแต่บริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศผ่อนผันให้กระทำได้ในระหว่างวัน เวลาที่กำหนด ด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร 2) ใช้รถยนต์หรือล้อเลื่อนเป็นที่ประชุมหรือจำหน่ายให้แก่ประชาชนบนถนนหรือในสถานสาธารณะเว้นแต่บริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศผ่อนผันให้กระทำได้ในระหว่างวัน เวลาที่กำหนด ด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร 3) ขายหรือจำหน่ายสินค้าซึ่งบรรทุกบนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนถนนหรือในสถานสาธารณะ ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200 บาท” และ มาตรา 21 “ห้ามมิให้ผู้อยู่ในรถยนต์หรือผู้ขับขี่หรือนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ซื้อสินค้าที่ขายหรือจำหน่ายในสถานสาธารณะหรือบนถนนยกเว้นถนนส่วนบุคคล ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท” ซึ่งข้อห้ามและบทลงโทษตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถยับยั้งผู้ที่ทำการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า หรือถนนสาธารณะได้เนื่องจากอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นน้อยเกินไป ไม่สามารถทำให้เกรงกลัวได้ หรือเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย จากที่ได้วิเคราะห์พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาจะเห็นได้ว่า กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่พบมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับทางเท้า คือห้าม ห้ามมิให้ผู้ใดประชุมอาหาร ขายหรือจำหน่ายสินค้าบนถนน หรือในสถาน

สาธารณะ ใช้รถยนต์หรือล้อเลื่อนเป็นที่ปรุงอาหารเพื่อขายหรือจำหน่ายให้แก่ประชาชนบนถนนหรือในสถานสาธารณะ ขายหรือจำหน่ายสินค้าซึ่งบรรทุกบนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนถนนหรือในสถานสาธารณะ ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ห้ามมิให้ผู้อยู่ในรถยนต์หรือผู้ขับขี่หรือผู้นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ซื้อสินค้าที่ขายหรือจำหน่ายในสถานสาธารณะหรือบนถนน ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท แต่ก็ยังพบเห็นผู้กระทำความผิดอยู่เป็นจำนวนมากในหลายๆพื้นที่ ถึงแม้ในบางพื้นที่จะมีการเข้มงวดกวาดขันห้ามปรามการการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าอย่างจริงจังก็ตามแต่ก็พบเห็นว่ากลับมามีการกระทำความผิดซ้ำอีก

ด้วยสภาพบังคับของกฎหมายประเทศไทยมีอัตราโทษน้อย เมื่อเทียบกับต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ในปัจจุบันไม่ว่าประเทศไทยหรือประเทศญี่ปุ่น ก็มีร้านค้าเคลื่อนที่หรือที่เรียกกันว่า “ร้านแผงลอย” ร้านค้าแผงลอยจะไม่ได้มีให้เห็นตลอดเวลาเหมือนร้านค้าแผงลอยตามสถานที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย ร้านต่าง ๆ จะพากันมาออกร้านก็ต่อเมื่อมีงานเทศกาลใหญ่ๆ อย่างงานปีใหม่ หรือเทศกาลประจำปีเท่านั้น ที่น่าสนใจในประเทศญี่ปุ่น ถ้าพูดถึงแผงลอยที่ญี่ปุ่นก็จะหมายถึงร้านค้าที่มีหลังคาและเคลื่อนที่ได้ ร้านค้าแผงลอยในยุคแรก ๆ นั้น ใช้วิธีการหาบเร่ ซึ่งลักษณะและวิธีการคล้ายกับประเทศไทย การกระทำผิดเกี่ยวกับซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า หรือถนนสาธารณะ มีอัตราโทษสูงจึงทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวต่อกฎหมาย ไม่กล้ากระทำความผิด

ในประเทศญี่ปุ่นการเร่ขายนั้นเป็นกลไกที่ทำให้การใช้ชีวิตสะดวกสบาย สำหรับคนที่มีไม่สะดวกในการไปร้านค้า หรือห้างสรรพสินค้า นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่รวมกลุ่มคนชั้นล่าง เช่น คนสูงอายุที่ไม่สามารถเดินทางไปได้ไกลแล้ว สำหรับแผงลอยชั่วคราวและผู้ค้าชั่วคราวสามารถดำเนินการได้ในช่วงเทศกาล หรือการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามก็ยังให้ความสำคัญกับความสกปรกและเสียงรบกวน เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่ง โดยมีกรมตำรวจเมืองโตเกียว คอยเฝ้าจับตาดำเนินการการค้าหาบเร่ แผงลอยนี้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการบังคับใช้กฎหมายในประเทศญี่ปุ่น คือพระราชบัญญัติสุขาภิบาลอาหาร โดยจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัตินี้ ป้องกันอันตรายจากอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อความปลอดภัยของสุขอนามัยและปกป้องประชาชน โดยผู้ประกอบการอาหาร จะไม่ได้บัญญัติถึงเรื่องการขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะไว้เป็นการเฉพาะ พระราชบัญญัติสุขาภิบาลอาหาร จะมีการกำหนดรูปแบบการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า จะมีการกำหนดให้ออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาลอาหาร โดยแบ่งเป็นใบอนุญาตประเภทการเร่ขาย เป็นการเคลื่อนย้ายขายไปเรื่อยโดยการเดินหรือจักรยานเพื่อขายอาหาร ไม่มีการปรุงหรือประกอบอาหาร ใบอนุญาตประเภทร้านอาหารเคลื่อนที่ เป็นการขายในรูปแบบรถเข็นเคลื่อนที่ได้ โดยขายอาหารที่ปรุงสุกแล้ว หรือเครื่องดื่มพร้อมขาย ใบอนุญาตประเภทแผงลอยอาหารข้างทาง

ชั่วคราว เป็นการขายในรูปแบบแผงลอยที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ โดยขายอาหารที่ปรุงสุกแล้ว หรือเครื่องดื่มพร้อมขาย และใบอนุญาตประเภทการขายชั่วคราว เป็นการขายในรูปแบบแผงลอยที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ โดยขายอาหารที่ปรุงสุกแล้ว หรือเครื่องดื่มพร้อมขาย จะเห็นว่าพระราชบัญญัติสุขาภิบาลอาหาร มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ป้องกันอันตรายจากอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อความปลอดภัยของสุขอนามัยของประชาชน ผู้ประกอบกิจการอาหาร จึงต้องได้รับใบอนุญาต ประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า มีบัญญัติเป็นการทั่วไปเกี่ยวกับเรื่อง ความผิดเกี่ยวกับการกีดขวางการจราจร ไว้ในมาตรา 124 ซึ่งเป็นการกล่าวในภาพรวมกรณี บุคคลใดขัดขวางการจราจรโดยการทำลายหรือกีดขวางทางถนน ทางน้ำ หรือสะพาน จะต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 20,000 เยน มิได้มีการบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าไว้ในประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น (Japanese Law Translation, 1947)

กฎหมายจราจรของญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันอันตรายจากการใช้ถนน และเพื่อความปลอดภัยในการสัญจรและเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาจากการใช้รถใช้ถนน โดยถนนคือทางหลวงและเส้นทางที่ใช้สำหรับการจราจรสาธารณะ ส่วนทางเท้า หมายถึงส่วนของถนนที่มีเส้นแบ่งเขตแดนรั้วหรือโครงสร้างอื่นที่คล้ายคลึงกัน เพื่อให้ส่วนดังกล่าวมีไว้สำหรับการเดินเท้าของคนเดินเท้า จากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากฎหมายจราจรของประเทศญี่ปุ่นนั้นให้ความสำคัญกับคนเดินเท้า ก่อนเรื่องอื่นและรถยนต์ที่ใช้สัญจรบนถนนจะต้องให้ความสำคัญแก่คนเดินเท้าหรือผู้ที่ข้ามถนน และยานพาหนะหรือสิ่งอื่นจะต้องไม่ขัดขวางการเดินเท้าของคนเดินถนน คนที่กำลังจะข้ามถนน หรือที่ใด ๆ ถ้าผู้ทำการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้าฝ่าฝืนกฎหมายจราจร จะต้องถูกจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 เยน และถ้าฝ่าฝืนกฎหมายอื่นอีกด้วยก็จะต้องได้รับโทษด้วยเช่นกัน (Japanese Law Translation, 2016) กฎหมายจราจรของญี่ปุ่นให้ความสำคัญแก่ทางเท้าเป็นอย่างมาก และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

ในญี่ปุ่นจะมีการดำเนินธุรกิจการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า จะอยู่ในรูปแบบแผงลอย ซึ่งผู้ค้าจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการจากศูนย์สุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาลอาหาร โดยเฉพาะรถขายอาหาร การขายชั่วคราว หรือรถเข็นต่าง ๆ ประเภทของใบอนุญาต การขายสินค้าในทางเท้าหรือถนนสาธารณะ หมายถึงการขายโดยใช้แรงของตนเอง แต่จำกัดรูปแบบไว้ คือการประกอบอาหาร รถยนต์ที่เคลื่อนที่ได้ จะต้องเป็นเรื่องเฉพาะต้องปฏิบัติ จะต้องทำความสะดวกง่าย ปราศจากโรคติดต่อ รถขายอาหาร คือ จะต้องเป็นรถยนต์ ที่ไม่ใช่รถสองล้อ ซึ่งสามารถขายสินค้าโดยการเคลื่อนที่ได้ โดยจะต้องได้รับใบอนุญาตจากกรมอุตสาหกรรม ห้ามขายสินค้าดิบหรือสด การขายต้องเป็นกิจกรรมที่ง่ายในการบริการและปรุงสุก ในประเทศญี่ปุ่นนั้นให้ความสำคัญกับทางเท้าเป็นอย่างยิ่ง โดยมีแนวคิดถนนสมบูรณ์ ที่เป็น

การออกแบบเส้นทางสัญจรที่ทุก ๆ คนมีสิทธิใช้ถนนได้เช่นกัน ซึ่งเป็นถนนเพื่อทุกคน โดยการทำให้ทางสัญจรให้รองรับคนหลากหลายรูปแบบ เช่น ทางเท้า เล่นจักรยาน เลนรถยนต์ เพื่อให้มีความสำคัญกับการเดินทางในรูปแบบต่าง ๆ นอกเหนือไปจากรถยนต์ ประเทศญี่ปุ่นสามารถพบเห็นการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า ได้เฉพาะเมืองเท่านั้นโดยจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติกฎหมายเป็นการเฉพาะสำหรับเมืองดังกล่าว

จากการที่ได้ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า จากแนวคิด และทฤษฎี มาตรการทางกฎหมายทั้งของไทยและต่างประเทศ ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า ซึ่งสามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัยและมีความเหมาะสมต่อไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากความเป็นมาของปัญหา แนวคิดทฤษฎี และมาตรการทางกฎหมายทั้งของต่างประเทศและของไทย เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าริมถนนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีกฎหมายห้ามทำการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า เนื่องจากทางเท้ามีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนผู้เดินเท้าสัญจรไปมาด้วยความสะดวก จึงสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ใช้ถนนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งอาจเกิดอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บ หรืออาจถึงแก่ชีวิต หรือเสียทรัพย์สินได้ และถึงแม้จะมีการจับกุมผู้ขาย และมีการลงโทษผู้ซื้อเลย 1) ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากการผู้ซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้ากระทำความผิดทางกฎหมายในประกอบการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งถือเป็นการละเมิดสิทธิของประชาชนในการใช้ทางเท้า ถึงแม้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะดำเนินคดีตามกฎหมาย ก็ยังไม่ทำให้ผู้ประกอบการเกรงกลัว และมีการกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก 2) กฎหมายของไทยมีพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ. 2535 บทบัญญัติเกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าบนทางเท้า ด้วยสภาพบังคับของกฎหมายประเทศไทยมีอัตราโทษน้อย เมื่อเทียบกับต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่นที่มีอัตราโทษที่สูง จึงทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวต่อกฎหมาย ไม่กล้ากระทำความผิด ในญี่ปุ่นจะมีพระราชบัญญัติสุขาภิบาลอาหาร กำหนดให้ออกใบอนุญาตการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า คือใบอนุญาตประเภทการเร่ขาย ใบอนุญาตประเภทร้านอาหารเคลื่อนที่ ใบอนุญาตประเภทแผงลอยอาหารข้างทางชั่วคราว และใบอนุญาตประเภทการขายชั่วคราว เพื่อความปลอดภัยของสุขอนามัยของประชาชน จึงต้องได้รับใบอนุญาตในการซื้อขายสินค้าหรือบริการดังกล่าว ส่วนประมวล

กฎหมายอาญาญี่ปุ่น จะมีบัญญัติเกี่ยวกับความผิดการกีดขวางการจราจร “บุคคลใดขัดขวางการจราจรโดยการทำลายหรือกีดขวางทางถนน ทางน้ำ หรือสะพาน จะต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 20,000 เยน” ซึ่งเป็นการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ส่วนกฎหมายจราจรของญี่ปุ่น จะให้ความสำคัญกับคนเดินเท้า รถยนต์ที่ใช้สัญจรบนถนนจะต้องให้ความสำคัญเคารพแก่คนเดินเท้าหรือผู้ที่ข้ามถนน และยานพาหนะหรือสิ่งอื่นจะต้องไม่ขัดขวางการเดินเท้าของคนเดิน “ถ้าฝ่าฝืนกฎหมายจราจร จะต้องถูกจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 เยน” และถ้าฝ่าฝืนกฎหมายอื่นอีกด้วยก็จะได้รับโทษด้วยเช่นกัน ส่วนพระราชบัญญัติสวนสาธารณะธรรมชาติ เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการบนทางเท้า ผู้ที่ฝ่าฝืนจะต้องถูกปรับหรือถูกจำคุกตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จึงเห็นว่าควรต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังนี้ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 มาตรา 109 วรรคสอง “การกระทำความผิดตามวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำความผิดซ้ำ ให้เพิ่มโทษกึ่งหนึ่งของอัตราโทษที่ได้รับจากการกระทำความผิดในครั้งก่อน” มาตรา 110 วรรคสอง “การกระทำความผิดตามวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำความผิดซ้ำ ให้เพิ่มโทษเป็นสองเท่าของอัตราโทษที่ได้รับจากการกระทำความผิดในครั้งก่อน” พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 20 และ มาตรา 21 ใน มาตรา 20 วรรคสาม “การกระทำความผิดตามวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำความผิดซ้ำ ให้เพิ่มโทษเป็นสองเท่าของอัตราโทษที่ได้รับจากการกระทำความผิดในครั้งก่อน” มาตรา 21 วรรคสอง “การกระทำความผิดตามวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำความผิดซ้ำ ให้เพิ่มโทษเป็นสองเท่าของอัตราโทษที่ได้รับจากการกระทำความผิดในครั้งก่อน” ควรมีการต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยเจ้าพนักงาน และหน่วยงานที่เจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบสังกัดอยู่ต้องมีวิธีการกำกับให้เจ้าพนักงานบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ได้แก่ เจ้าพนักงานจราจร และเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่นรวมทั้งเจ้าพนักงานเทศกิจในเทศบาลนั้น ๆ ด้วย โดยมีหน้าที่สอดส่องและกวดขัน ตักเตือนหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไข หรือจับกุมหากฝ่าฝืนคำตักเตือน และดำเนินคดีต่อไปทันทีโดยไม่มีข้อยกเว้น และถ้าเจ้าพนักงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอาจต้องมียกโทษเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วย และควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 มาตรา 110 “ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อขาย แจกจ่าย เรี่ยไร ในทางเดินรถ หรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเป็นการกีดขวางทางจราจร ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท” หมายความว่า ห้ามทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ถ้าฝ่าฝืนจะมีความผิดทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย แต่ข้อเท็จจริงในการปฏิบัติเจ้าพนักงานจะดำเนินคดีเฉพาะผู้ขาย ซึ่งควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคโดยการดำเนินคดีกับผู้ซื้อด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรสุมน พงษ์นิมิต. (2561). คำพิพากษาศาลปกครองที่น่าสนใจ: เรื่องการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข, 4(3), 493-511.
- บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. (2558). บทวิถิ วิถีบริโภคและวิถีชีวิต. เรียกใช้เมื่อ 21 ธันวาคม 2564 จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/boonyou/2015/07/21/entry-1>
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13). (2565). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 8 ฉบับพิเศษ หน้า 1 (29 มกราคม 2522).
- พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2). (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 15 หน้า 28 (28 กุมภาพันธ์ 2535).
- มธุรส หาญสมสกุล. (2554). การบริหารจัดการหาบเร่แผงลอยในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่สนามหลวง เขตพระนคร. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 1(6 เมษายน 2560).
- วรรณวิศา รัตนบุรี. (2559). รูปแบบการจัดการหาบเร่แผงลอยริมบาทวิถีในพื้นที่เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ. วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักข่าวอิสรา. (2556). ศาลปกครองสั่งนายกเล็งนครเชียงใหม่ห้ามหาบเร่แผงลอยขวางทางเท้า. เรียกใช้เมื่อ 11 ธันวาคม 2564 จาก <https://www.isra.or.th>
- Japanese Law Translation. (1947). Food Sanitation Act. Retrieved May 30, 2019, from https://www.japaneselawtranslation.go.jp/law/detail_main?id=12&vm=2&re
- Japanese Law Translation. (2016). Road Traffic Act 1960. Retrieved May 30, 2019, from <http://www.japaneselawtranslation.go.jp/law/detail/?id=2962&vm=04&re=02>